

Beneficjent

Leśny Bank Genów Kostrzyca (LBG Kostrzyca) usytuowany jest w południowo-wschodniej części Kotliny Jeleniogórskiej. Jest jednostką organizacyjną Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (**PGL LP**). Działalność rozpoczął z dniem 1 stycznia 1996 roku na mocy Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 42 z dnia 31 grudnia 1995 roku.

Jego powstanie i działalność wiąże się ściśle z realizowanym przez jednostki organizacyjne PGL LP „Programem zachowania leśnych zasobów genowych oraz hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 1991-2010 oraz 2011 - 2035”.

Ochrona zasobów genowych gatunków drzew leśnych w skali makro ma na celu zachowanie bogactwa i zróżnicowania genetycznego środowiska przyrodniczego, powstałego w wyniku wielowiekowego procesu selekcji naturalnej. Celem tej selekcji było doskonalenie szans przeżycia poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego przez dostosowywanie się do lokalnych, specyficznych warunków środowiska.

Punktem wyjścia dla działań ochrony zasobów genowych gatunków drzew leśnych jest wytypowanie populacji i pojedynczych osobników reprezentujących pełny zakres zmienności genetycznej oraz zmienność wynikającą ze zróżnicowania siedliskowego. Obiekty stanowią jednostki ochrony zasobów genowych.

Leśny Bank Genów Kostrzyca podjął trud wieloaspektowego zachowania zasobów genowych roślin flory rodzimej naszych lasów realizując postanowienia Konwencji o różnorodności biologicznej czy deklaracji Konferencji Ministerialnych ochrony Lasów w Europie.

Zachowanie zmienności genetycznej ex situ dotyczy:

1. Zachowania puli genowej najcenniejszych obiektów selekcyjnych z terenu Lasów Państwowych dla celów komercyjnych.
2. Zachowanie puli genowej rodzimych najstarszych drzewostanów oraz pojedynczych drzew, zwanych zachowawczymi.
3. Zachowania puli genowej roślin chronionych i zagrożonych ze stanowisk naturalnych.
4. Realizacja programów restytucyjnych poszczególnych gatunków drzew, krzewów i roślin zielnych.

WIRTUALNE ZWIEDZANIE

W Leśnym Banku Genów Kostrzyca do roku 2014 zgromadzono w celu długotrwałego przechowania 5695 zasobów genowych populacji oraz 4171 pojedynczych genotypów. Leśny Bank Genów Kostrzyca będąc niezwykle nowoczesnym i innowacyjnym łącznikiem między nauką, a praktyką leśną współpracuje z jednostkami naukowymi w kraju i za granicą. Zaangażowany jest także w prace organizacji międzynarodowych i europejskich projektach.

Wieloaspektowe zachowanie puli genetycznej rodzimej flory naszych lasów Leśny Bank Genów Kostrzyca wykonuje przez realizację programów „Ochrony i restytucji cisa pospolitego *Taxus baccata* L.”, „Ochrony zasobów genowych *ex situ* wybranych stanowisk Jarzębu brekinii *Sorbus torminalis* Crantz.”, „Ochrony *ex situ* zagrożonych i chronionych roślin, dziko rosnących w zachodniej części Polski”. Nowym wyzwaniem jest walka z zamieraniem jesionu wyniosłego i trzech gatunków wiązu. Pozwoli ona na zwiększenie szansy na przetrwanie tych wspaniałych i cennych drzew. Dodatkowo po raz pierwszy na tak dużą skalę zostaną przeprowadzone badania genetyczne dla gatunku *Farxinus excelsior* L. (Jesion wyniosły).

Arboretum Leśnego Banku Genów Kostrzyca zajmuje powierzchnię ok. 12 ha. Otacza siedzibę oraz budynki użytkowe Leśnego Banku Genów Kostrzyca. Stanowi żywy bank genów, w którym przechowywane są egzemplarze najcenniejszych przedstawicieli chronionych oraz ozdobnych gatunków roślin. Zgromadzono tutaj kolekcję 400 gatunków roślin reprezentujących 3,5 tys. taksonów. Arboretum Leśnego Banku Genów Kostrzyca jest jednym z 32 ogrodów botanicznych zrzeszonych w stowarzyszeniu pn. „Rada Ogród Botanicznych i Arboretów w Polsce”. Pełni funkcje dydaktyczne, poznawcze i estetyczne. Jest formą czynnej ochrony zasobów genowych gatunków zagrożonych, chronionych oraz ekosystemów leśnych; stanowi uzupełnienie realizacji zadań związanych z zachowaniem *ex situ* różnorodności biologicznej populacji i ekotypów.

Roślinność Arboretum składa się z trzech części:

I. Leśna – roślinność naturalna Sudetów oraz kolekcje gatunkowe.

II. Botaniczna – pojedyncze egzemplarze roślin ozdobnych oraz egzotycznych. Część botaniczną stanowią głównie kwitnące w całej paletce barw odmiany różaneczników, azalii, magnolii a także irgii, bukszpanów, jałowców, żywotników.

III. Zachowawcza – archiwa klonów

- Archiwum klonów cisa pospolitego *Taxus baccata* L. – 151 drzew pomnikowych cisa

pospolitego z terenu całej Polski oraz 34 kolekcje drzew zachowawczych z terenu rezerwatu „Cisowa Góra”.

- Archiwum klonów sosny zwyczajnej - 49 najstarszych sosen z Puszczy Augustowskiej.
- Archiwum klonów jarzębu brekinii *Sorbus torminalis* L. - 78 najcenniejszych drzew tego gatunku z terenu całej Polski.

